

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 5180

Tarih : 26.04.2024

11657

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Pervin BULDAN

DEM Parti Van Milletvekili

1990'lı yıllar Türkiye'de faili meçhul cinayetlerin, hukuk dışı operasyonların, köy boşaltmaların ve işkencelerin en fazla yaşandığı dönemlerin başında gelmektedir. Bu dönemde güvenlik güçleri içerisinde hukuk dışı örgütlenmelere gidildiği, birçok itirafçı ve paramiliter yapının operasyonlarda kullanıldığı da bilinmektedir. Özellikle bu örgütlenmelerden JİTEM tarafından kaçırılarak öldürülen Kürt aydınlar, siyasetçiler, iş insanları, gazeteciler, sivil toplum kuruluşu üyelerinin akıbeti faili meçhul olarak kalmış, failleri ortaya çıkarılmamıştır. Devlet destekli bu yapılar, Kürt sorunundan kaynaklı çatışmalı süreci kendilerine paravan yaparak, birçok hukuksuzluğun ve hak ihlalinin uygulayıcısı olmuşlardır. Bu suçlarla bugüne kadar ne hukuki ne de toplumsal olarak yüzleşilmemiş, devlet içindeki bu derin yapılara karşı etkin bir mücadele verilmemiştir. Açılan davalar ya failler hakkında verilen beraat kararlarıyla sonuçlanmış ya da zamanaşımına uğramıştır.

Son olarak 1990'lı yıllarda Ankara'da işlenen 19 faili meçhul cinayete ilişkin 2013 yılında görülmeye başlanan ve eski İçişleri Bakanı ve dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, eski Emniyet Özel Harekat Daire Başkanı İbrahim Şahin ve eski MİT yöneticisi, emekli Albay Korkut Eken'in de aralarında olduğu 18 sanıklı davada istinaf mahkemesi, Abdülmecit Baskın ve Behçet Cantürk cinayetleri yönünden dosyanın zamanaşımından düşmesine, diğer cinayetler yönünden ise beraat kararının yerinde olduğuna hükmetmiştir.

Ancak geçtiğimiz günlerde Turgut Özal'ın satılan evinden çıkan ve ardından hurdacıya satılan "gizli" ibareli "Psikolojik Etkinlik Raporu"nda söz konusu Kürt iş adamlarının infazının MGK kararı olduğu ilk kez "resmi" olarak tescillenmiştir. Dönemin MGK'sı tarafından 1992 yılında hazırlanan ve 1993 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a sunulan "gizli" ibareli bu raporda MGK Genel Sekreterliğine bağlı bir birim olan 'Toplumla İlişkiler Başkanlığı'nın (TİB) görev alanının ve etkinliğinin nasıl genişletileceği yer almaktadır. Buna göre devlet çapında yürütülecek bu psikolojik harekatta devletin pek çok önemli kurumunun MGK Genel

Sekreterliği'ne bağılı olarak alışan TİB ile koordinasyon içinde çalışmasını sağlamayı amaçlayan yeni bir rgtlenme izelgesi çıkarılmıştır.

Raporda "...bütün tedbirlere rağmen ülkenin bütünlüğüne kasteden silahlı ve bölücü terör olayları giderek yoğunlaşan ve hatta ülkenin geneline yönelik artarak yaygınlaşan bir nitelik kazanma istidadı göstermektedir" denilerek açıkça sylenmemekle beraber demokratik hukuk devleti kuralları ile PKK ile mücadele edilemediği itiraf edilerek, hukuk dışı yeni yöntemlere başvurulacağının sinyalleri verilmiştir. Türkiye'nin siyasi kaderini belirleyen bu raporda, Jandarmaya "Mahalli şartlara uygun olarak aşiret reislerinin nüfuzlarını kırarak, devlet otoritesini sağlamak.", "rgte destek sağladığı bilinen iş adamlarına karşı özel tedbirler uygulamak" gibi psikolojik savaştaki en önemli görevler verilmiştir. Bu rapordan hemen 1 yıl sonra 1994 yılında Kürt iş adamlarına yönelik faili meçhul cinayetlerin art arda işlenmesinden, Jandarmanın iş adamlarına nasıl bir özel tedbir uyguladığı anlaşılmaktadır. Bugün ortaya çıkan resmi nitelikteki bu "Psikolojik Etkinlik Raporu" ile yıllardır sadece sözlü ifadelere dayandırılan bu listenin varlığına ilişkin şüpheler tamamen ortadan kalkmıştır.

Sadece faili meçhul cinayetler değil, köy boşaltmalardan, tüm hak ihlallerine kadar süregelen hukuksuz ve keyfi uygulamalardan anlaşılacağı üzere bu raporda yazılanlar harfiyen uygulanmış; sonuçları telafisi mümkün olmayan büyük yaralar açmıştır. Devlet içindeki bu derin yapılarla etkin mücadele etmedikçe, sorumlular ve failler cezasız bırakıldıkça faili meçhul cinayetler, yargısız infazlar, işkenceler, hak ihlalleri yani bu büyük yaralar hiç bitmeyecektir. Bu konuda kamuoyunu tatmin edici bir sürecin işletilmesi ve bu tarz ağır insan hakları ihlali faaliyetlerini önleyici hukuki ve siyasi mekanizmaların kurulması ve bu yapılanmalarla etkin bir mücadele hayati bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda;

- 1- İnsanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmadığı gerçeğinden hareketle, yeni ortaya çıkan ve ağır insan hakları ihlalleri/sularının talimat belgesi niteliğinde sayılabilecek "Psikolojik Etkinlik Raporu" da delil kabul edilerek hukuksuzluk politikalarının, faili meçhul cinayetlerin ve işkencelerin sorumlularının açığa çıkartılması amaçıyla herhangi bir çalışmanız var mıdır?